

УДК 7.01:749.1(73): 007,2 «18/.20»

Босий І. М.

Харківська державна академія
дизайну і мистецтв

ДИЗАЙН МЕБЛІВ-ТРАНСФОРМЕРІВ В США КІНЦЯ ХІХ — ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТЬ

Босий І. М. Дизайн меблів-трансформерів в США з кінця ХІХ — початку ХХІ століть. Стаття присвячена концептуальним напрямкам та принципам трансформації меблів в американському дизайні з кінця ХІХ століття до сучасності. В роботі проаналізовано особливості становлення дизайну меблів в Сполучених Штатах Америки. В дослідженні, окрім наукових робіт, статей, електронних ресурсів, проаналізовано велику кількість проектного матеріалу. Дослідження рекламних роликів та плакатів 40-х — 60-х років ХХ століття надало можливості визначити, що саме в цей час відбувся початок масового застосування систем трансформації в дизайні меблів. Аналіз сучасних реалізованих проектів та студентських пропозицій призвів до вияву основних принципів трансформації в об'єктах меблевого дизайну в США на початку ХХІ століття.

Ключові слова: дизайн, меблі-трансформери, концептуальні напрямки, масове виробництво.

Босий И. М. Дизайн мебели-трансформера в США конца XIX — начала ХХІ веков. Статья посвящена концептуальным направлениям и формообразованию в американском дизайне мебели-трансформера с конца XIX века до современности. В работе проанализированы особенности становления и развития дизайна мебели в Америке конца XIX — начала ХХ веков. В исследовании, кроме научных работ, статей, электронных ресурсов, проанализировано большое количество проектных материалов. Исследование рекламных роликов и плакатов 40-х — 60-х годов ХХ века дало возможность определить, что именно в это время произошло начало массового применения систем трансформации в дизайне мебели. Анализ современных реализованных проектов и концептуальных предложений привел к выведению основных принципов трансформации в мебельном дизайне США в начале ХХІ века.

Ключевые слова: дизайн, мебель-трансформер, концептуальные направления, массовое производство.

Bosiy I. Design of furniture-transformer in the USA (from the end of XIXth – to the beginning of XXIst centuries). The article is devoted to conceptual

directions and principles of transformation in American furniture design from the end of the nineteenth century to the present. The paper analyzes the peculiarities of furniture design in the United States. The project consists of the analysis of the large amount of material, including scientific papers, articles, and electronic sources. The research of commercials and posters from the 1940s - 60s of the twentieth century provided the opportunity to determine what took place at the time of the start of mass usage of transformation in furniture design. Analysis of currently realized projects and student proposals led to the expression of the basic principles of transformation in objects of furniture design in the US at the beginning of the twenty-first century.

The remoteness of the United States of America from Europe formed the features and characteristics of furniture design. The settlers of the continent brought their traditions of furniture creation to the New World. These traditions were adapting to the local circumstances.

In the nineteenth century, due to the industrial revolution and the development of wood technology, the mass production of furniture had started.

The ideas of British movement «Arts and Crafts» with the emphasis not on mass production of furniture, but the creation of aesthetic objects of art, the return to handmade and individuality to furniture creation, developed in the United States in the early twentieth century. However, unlike the English masters, Americans were not opposed to advances in technology; they used machine production to reduce manufacturing cost.

The formation of consumer society in the United States occurred in 1920. The improving the living standards made available to the public a variety of facilities subject-spatial environment. After the economic crisis in the 1930s, Americans began to build a system design, considering it as a factor in the intensive business development. The design has become an integral part of the promotion of products on the market. As a consequence of that, in the United States begin to work on a number of independent design firms, artistic and design offices. Specialized high schools were opened in Chicago, New York, Kranbruke, Pasadena and design departments in major universities in the country.

The widespread introduction of the furniture-transformer into the life of Americans began in the second half of the twentieth century. It happened mainly due to the constructions of major cities apartment buildings, which led to a large number of small apartments. This factor became the basis for the implementation of manufacturing transformers in mass production that helped to combine in one room features of the several rooms. Additionally, the desire to show wealth and luxury in the household led to the development of furniture equipped with high-tech machinery and electronic systems, various individual models in a complex shape and large size.

In the mid-twentieth century, the multipurpose food processors became popular. The organization of the housekeeping was an urgent issue for American citizens. In order to solve this problem, a number of models that allow women to optimize kitchen space with the multifunctional equipment were developed.

In the 1950s, new materials (plastics, stainless steel, anodized aluminum, chipboard), started to be used extensively in manufactured furniture. Household

appliances with utilitarian items become a decorative elements of the kitchen. Active systems that use a variety of transformation that became a decoration kitchen space was found in the study of US commercials mid-twentieth century. Characteristic features of American kitchen of the mid-twentieth century are: zoning area and reordering data functional areas to optimize work; the modular system forming in furniture; the usage of shelves at the electric height adjustment capabilities of nomination; the implementation of embedded folding systems; the creation of different storage containers with possibilities.

The American design aimed not simply at a demonstration of the latest technologies and the aesthetic needs of man, but, above all, the consumer. The philosophy of rationalism was the basis of the life of American society, which certainly influenced the design of object spatial environment. The creation of a form for the form itself, the indulgence of the tastes of the population to move goods to market, led to the formation of the commercial design concept.

The analysis of current examples of American furniture-transformer design reveals the principles of transformation: the combined furniture; the folding furniture-transformers; the furniture that is arranged in a single form; the use of modular elements connected to the axis with the of ability of rotation around it; the use of modular elements connected by a hinge; the organization through to use the small apartments built in furniture-containers.

The analysis of the current state of furniture transformers design in the United States suggests that presently there is a tendency to create experimental models of furniture-transformers, designed for the organization of a residential object-spatial environment. The main goal of such experimental facilities is to create an interactive space with the possibility of applying principles of combinatorics and personal accessories manufacturing transformers to the consumer. Studies of modern furniture transforming designs show that American designers increasingly use a combination of regulated and assembly principles of transformation object in their practices.

The analysis of completed projects indicates that currently the furniture design in United States trends to create a parallel of the mass distribution transformers furniture and individual design project. Demonstration of technical capabilities shifted to the economy of space and rationalist premises, due to population growth in large cities and a large number of small-sized housing.

Keywords: *design, furniture-transformer, conceptual directions, mass application of transformation systems.*

Постановка проблеми. Особливості розташування Сполучених Штатів Америки, їх віддаленість від Європейського континенту сформували особливості розвитку та характерні риси дизайну меблів.

Широке впровадження в побут американців меблів-трансформерів відбулось у другій половині ХХ століття. Це пов'язано, по-перше, із забудовою великих міст багатоквартирними житловими будинками, що призвело до появи великої кількості малогабаритних квартир. Даний фактор став основою для впровадження меблів-трансформерів

у масове виробництво, які допомагали поєднувати в одній кімнаті функції кількох приміщень. По-друге — бажання продемонструвати в побутових речах багатство та розкіш, що призвело до появи меблів, оснащених високотехнологічними механізмами та електронними системами, розробка індивідуальних моделей, що мали складну форму та великі розміри. Велика кількість реалізованих різнопланових прикладів та відсутність ґрунтовних праць з аналізу даного типу меблів формує необхідність визначення особливостей формоутворення, вияв основних характерних рис та визначення принципів трансформації меблів на прикладі реалізованих проектів дизайнерів США середини ХХ — початку ХХІ століть.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання особливостей формоутворення, конструктивних рішень та концептуальних напрямків меблів-трансформерів в дизайні США середини ХХ — початку ХХІ століть не представлено в окремих наукових дослідженнях.

В роботах із загальної історії розвитку дизайну меблів та в ряді електронних статей є інформація лише про окремі реалізовані проекти дизайнерів США, проте відсутній аналіз загальних характерних рис, конструктивної побудови та концептуальних напрямків. Автори, що розглядають загальну історію розвитку дизайну меблів, її конструктивні та декоративні особливості: Д. Міллер, Д. Кес, А. Дункан, Б. Дод, А. А. Гаршин, Г. Гацура, В. Граубнер, Г. Жано, Р. Хаафф, Д. Джексон, Д. Купер, Д. Ендрюс, Е. Колсман, Е. Колле, Ж.-П. Хін, К. Паєн, М. Вельнер, А. Мельхоз, М. Рікарді-Кубіт, Р. Мобер, Р. В. Ланг, П. Алтенбюргер, Ф. Бакер, К. Бакер та ін.

Однією з ґрунтовних праць із аналізу специфіки меблів-трансформерів є робота М. І. Каневої «Мебель-трансформер. Исторические прототипы интерактивной мебели будущего». Монографія присвячена розгляду конструктивних і художніх особливостей сучасних меблів з елементами трансформації від часів Стародавнього Єгипту до сучасних тенденцій. В своїй роботі М. І. Канева [3] виводить класифікацію за принципами трансформації в дизайні меблів, що становить методологічну базу для подальших досліджень. Однак, велика кількість інформації про конструктивні і художні особливості меблів-трансформерів дизайнерів США були підкреслені в роботах, що присвячені загальним питанням формування дизайну меблів. Джудіт Міллер в книзі «Меблі. Всі стилі від давнини до сучасності» [5] аналізує всі стилі від стародавніх часів до сучасних тенденцій, розглядає більш ніж 3000-річну історію меблевого мистецтва. В кожному розділі книги є інформація про меблі з елементами трансформації.

Ряд досліджень з особливостей формування американського меблевого мистецтва дає можливість проаналізувати історію розвитку меблів на території США: Д. Доунс, Е. та Р. Дюброу, Ф. Г. Саффорд.

Важливими для дослідження особливостей дизайну меблів-трансформерів США є роботи з дослідження загальної історії розвитку дизайну: А. Бойчук, Л. Бхаскаран, А. Н. Лаврентьев, С. М. Михайлов.

Мета роботи полягає в аналізі особливостей, характерних рис та основних принципів трансформації в дизайні меблів США з середини ХХ до початку ХХІ століття.

Зв'язок роботи з науковими та практичними задачами. Дана робота є частиною дисертаційного дослідження, що проводиться у відповідності до Постанови Кабінету міністрів України від 20 січня 1997 р. № 37 «Про першочергові заходи щодо розвитку національної системи дизайну та ергономіки і впровадження її досягнень у промислового комплексу, об'єктах житлової, виробничої і соціально-культурної сфери». Дане дослідження знаходиться в рамках держбюджетних тем ХДАДМ: «Методологія інноваційного дизайну в контексті науково-технічного прогресу й глобальної економічної кризи» (№ державної реєстрації 0107U002131) та «Формування і розвиток парадигми екологічного дизайну», затвердженої наказом МОН України № 135, а також пов'язана комплексною науково-дослідною роботою кафедри «Дизайн меблів» на 2011–2015 рр. за темою «Формування парадигми дизайну середовища: витоки, сучасний стан та тенденції розвитку».

Виклад основного матеріалу дослідження. Для вияву характерних рис меблів-трансформерів в США необхідно розглянути історію розвитку дизайну меблів з кінця ХІХ століття до сучасності.

Переселенці з європейського континенту завезли в Новий Світ свої традиції, які продовжували існувати, пристосовуючись при цьому до місцевих особливостей.

У ХІХ ст. завдяки індустріальній революції та розвитку деревообробних технологій почалось масове виробництво меблів.

Ідеї британського руху «*Arts and Crafts*» з акцентуванням не на масовому виробництві меблів, а на створенні естетичних об'єктів мистецтва, поверненню до ручного виготовлення та індивідуальності у створенні меблів, отримали розвиток в Америці на початку ХХ століття. Після виставки 1897 року у Бостоні рух «*Arts and Crafts*» набув поширення та розвитку в американському меблевому мистецтві. В 1898 році Густав Стіклі здійснив мандрівку до Великобританії, де відвідав майстерні Чарльза Войсі та Чарльза Ешбі. Повернувшись на батьківщину Г. Стіклі організував власну майстерню, де об'єднав естетику руху «*Arts and Crafts*» та традиції виготовлення американських простих меблів, створивши місіонерський стиль, названий на честь християнських місій, в яких використовувались прості дубові меблі. Г. Стіклі почав випускати власний журнал «*Craftsman*», в якому знайомив американців зі своїми ідеями та виробами. Густав Стіклі відмовився від форм та декору вікторіанських меблів, віддаю-

чи перевагу простим геометричним формам. Його метою було «створення меблів, в яких конструкція та матеріал гармонійно поєднуються одне з одним» [5: 338]. Проте, на відміну від англійських майстрів, американці не виступали проти досягнень технічного прогресу, вони використовували машинне виробництво для зменшення вартості меблів. Для створення гарних, простих та доступних меблів Густав Стіклі застосовував парові машини, на яких виготовлялися заготовки, що потім оброблялись вручну. Френк Ллойд Райт у 1901 році в Чикагському товаристві в своєму виступі «Мистецтво машинного виробництва» підкреслював переваги застосування промислового обладнання при виготовленні меблів [5: 336–338]. Таким чином, вже на початку ХХ століття в американському дизайні сформувалась тенденція застосування сучасних технологій, створення простих лаконічних форм та спрямованість на масове виготовлення товарів.

Паризька міжнародна виставка декоративних мистецтв та промислових об'єктів 1925 року, присвячена новому стилю ар-деко, мала величезний вплив на дизайн в США. Після цього в Америці починає діяти паралельний розвиток ар-деко. Проте, американські дизайнери в своїх проектах, замість створення коштовних та ексклюзивних виробів, створювали міцні функціональні об'єкти з перспективою на масове виробництво. В цей час широку популярність отримали ширми як один з об'єктів меблевого дизайну, створений за принципом розкладання [5: 396].

Формування суспільства масового споживання в США відбулось ще в 1920-х роках. Завдяки підвищенню стандартів життя, широкій публіці стали доступними різноманітні об'єкти предметно-просторового середовища. Після економічної кризи в 1930-х роках, американці почали вибудовувати власну систему дизайну, розглядаючи його як фактор інтенсивного розвитку бізнесу. Дизайн став невід'ємною частиною просування товарів на ринку. Внаслідок чого в Америці починають працювати ряд незалежних дизайнерських фірм та художньо-конструкторських бюро, було відкрито профільні вузи в Чикаго, Нью-Йорку, Кранбруці, Пасадені та факультети дизайну в головних університетах країни [1: 161–164].

Американський дизайн спрямовано не просто на демонстрацію новітніх технологій і задоволення естетичних потреб людини, а, перш за все, на споживача. Філософія раціоналізму стала основою буття американського суспільства, що, безумовно, позначилось на дизайні предметно-просторового середовища. Створення форми заради самої форми, потурання смакам населення задля просування товару на ринку, призвело до формування концепції комерційного дизайну. Проте, вже «в середині 1960-х років позиції комерційного дизайну ослабли, поступаючись місцем науково обґрунтованим підходам до організації проектно-художньої діяльності» [1: 170].

Фрагменти з рекламних роликів США 40-60-х років XX століття

Контейнер-трансформер з розсувними дверцятами

Полиця з механізованою системою, що дозволяє підняти її на необхідну висоту

Висувні кухонні меблі

Полиця з системою регулювання висоти, що ховається у верхню частину кухонного блоку

Масова забудова великих міст та проблема перенаселення призвели до створення багатоквартирних комплексів з малогабаритними квартирами. В таких приміщеннях не вистачало місця, щоб встановити все необхідне обладнання та організувати повноцінні функціональні зони. Така проблема спонукала американських дизайнерів до розробок багатифункціональних меблів.

В середині XX століття популярними стали багатифункціональні кухонні комбайни. Організація домашнього господарства стала актуальним питанням для американських громадян. Для вирішення цієї проблеми було розроблено ряд моделей, що дозволяли жінкам оптимізувати роботу на кухні та наповнити простір багатифункціональним обладнанням. Проте історія формування кухонних меблів

пройшла довгий шлях. Перші спроби раціональної організації робочого простору на кухні зробили Катаріна та Гарріет Бічер, які у 1869 році випустили книгу «Будинок американської жінки», де, базуючись на зразках організації кухонного простору на камбузі пароплавів, розвивали тему комфортного робочого простору. Пізніше, у 1920 році, Крістін Фредерік написала книгу «Інженерія домашнього господарства», де надала практичні рекомендації з розташування обладнання та оптимізації робочого процесу. В ті ж роки Ліліан Гілберт, винахідниця та засновниця наукової ергономіки, вносить особливий внесок в історію розвитку кухонних меблів та організації простору. На особистому досвіді, замальовуючи переміщення по кухні своєї сім'ї (подружжя Гілберт мали 12 дітей), вона намагалась

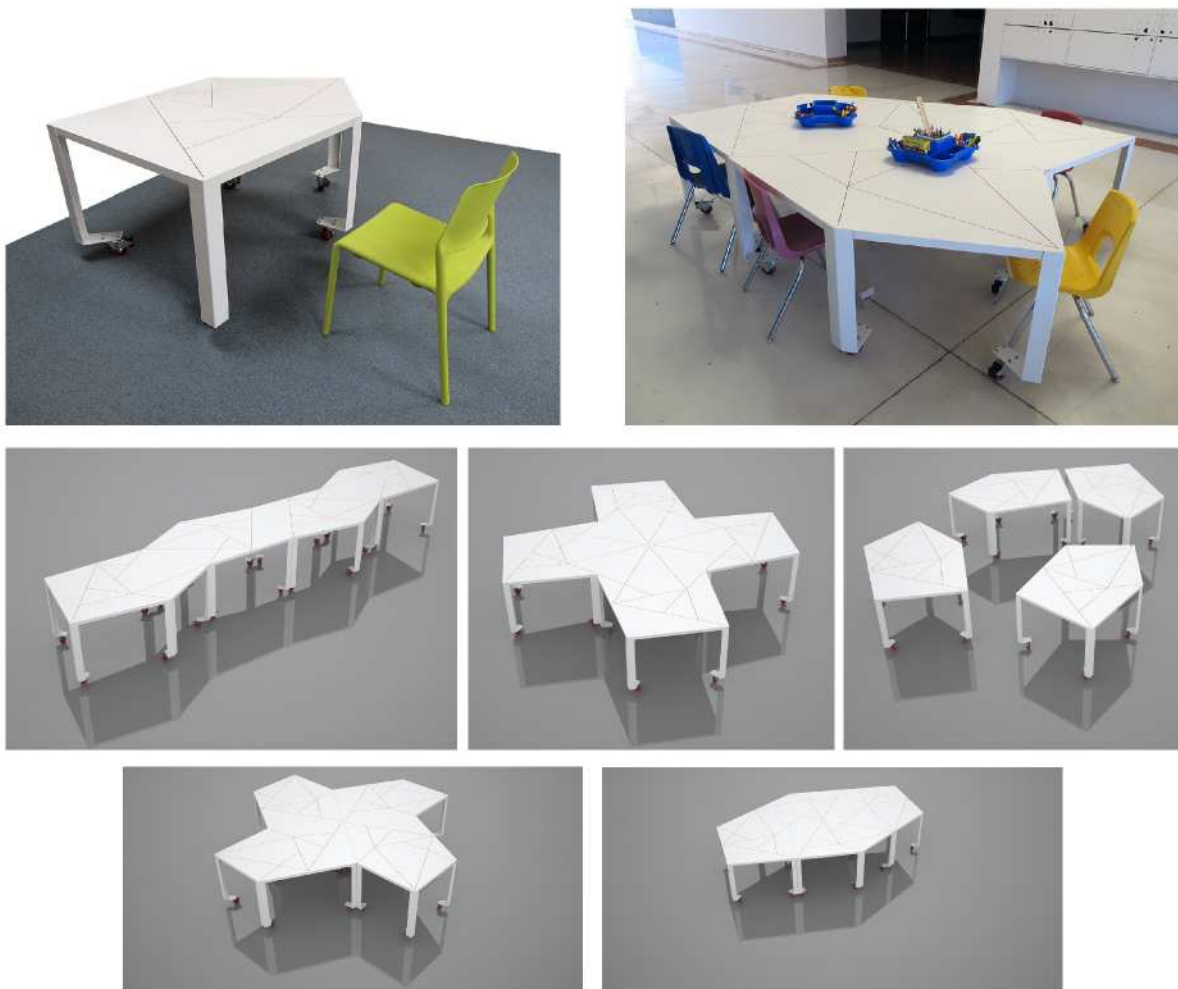
Таблиця 2.

Принципи трансформації в об'єктах меблевого дизайну США

Комбіновані меблі

Проект «Soft Stones» від компанії «Min | Day»

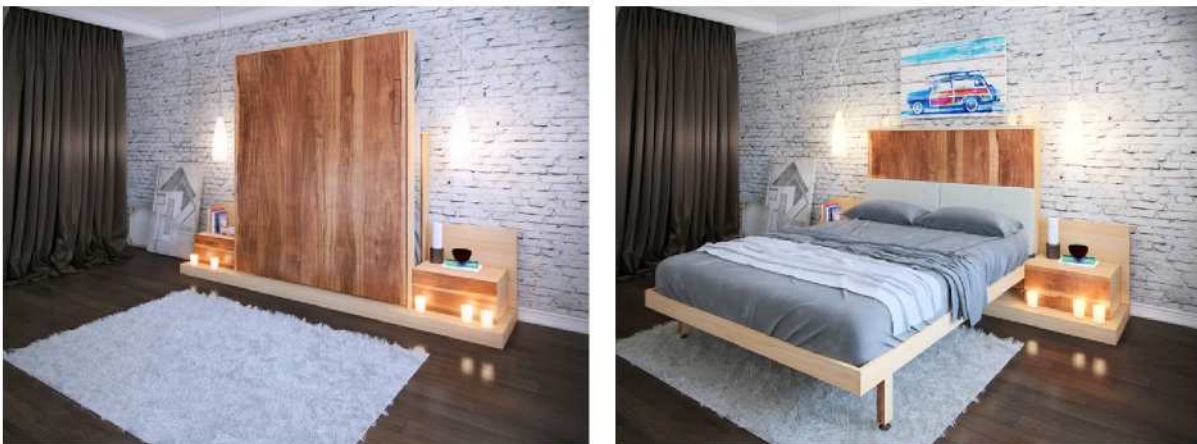
Проект «Pen Tables» від компанії «Min | Day»

Таблиця 2 (продовження)

Розкладні меблі-трансформери

Софі Кіркпатрік. Меблі «Duplex Workspace Desk»

Розкладний стілець
від компанії «Drog»Efesem Kutuk. Розкладний
стілець «Linear Bar Stool»Efesem Kutuk, Ufuk Keskin.
Розкладний стілець
«SheetSeat»Рон Барт. Розкладне ліжко.
Проект для компанії «Resource Furniture»

Таблиця 2 (продовження)

Меблі, що компануються в єдину форму

Клаудіо Сібіллі. Комплект меблів «Ludovico Desk/Chairs/Storage»

Комплект меблів «Melted Cube» від компанії «Melted Architecture»

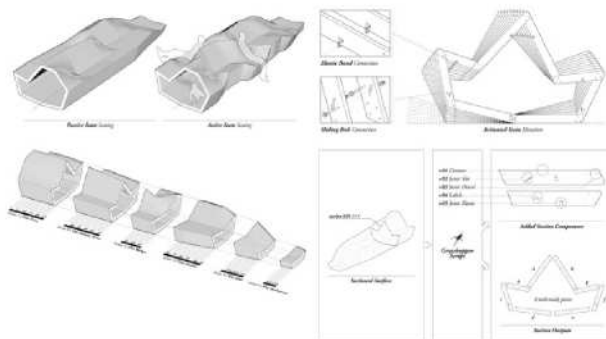
Застосування модульних елементів, з'єднаних на осі, зі здатністю обертатись навколо неї

Кароліна Тулка. «Coffee Bench»

Таблиця 2 (закінчення)

Застосування модульних елементів, з'єднаних за допомогою шарнірів

Студентський проект «Kinetic Double-Sided Bench»

Організація малогабаритного житла, шляхом застосування меблів-контейнерів

Апартаменти Грехема Хілла. Нью-Йорк. Загальна площа 39 м. кв.

вирахувати оптимальне розміщення шаф-столів на кухні. Результат — зразки «практичної кухні», створені за законами ергономіки. Але, прототипами сучасних кухонних меблів можна вважати проєкт «Франкфуртської кухні» віденського архітектора Маргарет Шютте-Лихоцькі. Даний проєкт являв собою модульну компактну кухню з раціональним розташуванням обладнання, місцем для приготування та зберігання. Починаючи з цього часу, кухонні шафи діляться на нижні, що стоять на загальному цоколі, і навісні. Вже до середини 30-х років ХХ століття запропонована ідея кухонних модулів остаточно витісняє окремі шафи й гірки. «Франкфуртська кухня» мала величезний вплив на світові тенденції проєктування кухонних меблів. Американські каталоги та журнали наповнились зразками різних варіацій кухонних гарнітурів: як правило, всі шафи тепер накриті загальною стільницею, дерев'яною або обробленою плиткою.

В 1950-х роках з'являються нові матеріали (полімерні матеріали, нержавіюча сталь, анодований алюміній, ДСП), що активно застосовуються у виготовленні меблів. Побутові прилади з утилітарних предметів стають прикрасою кухні [2]. Активне застосування різноманітних систем трансформації, що ставали прикрасою кухонного простору, було виявлено при дослідженні рекламних роликів США середини ХХ століття (табл. 1).

Характерними рисами американських кухонних меблів середини ХХ століття стали:

- зонування простору та послідовність розташування цих функціональних зон з метою оптимізації роботи;
- модульна система формоутворення в меблях;
- застосування полиць на електроприводах з можливостями регулювання висоти висування;
- впровадження вбудованих розкладних систем;
- створення різноманітних контейнерів з можливостями зберігання.

Сучасні американські меблі-трансформери відрізняються не тільки функціональністю але й зручністю. Американські дизайнери меблів розробляють нові моделі, які зможуть задовольнити потреби споживачів.

Аналіз сучасних прикладів меблевого дизайну США дозволяє виявити основні **принципи трансформації** (табл. 2).

Комбіновані меблі. Застосування системи комбінації модульних або різнорідних елементів надає можливість, засобами комбінаторики, створювати різноманітні об'єкти меблевого дизайну, кожен раз по-іншому формуючи простір. Цікавим прикладом застосування цього принципу організації предметно-просторового середовища є роботи дизайнерської студії «Min | Day». Проєкт організації приміщень шляхом застосування м'яких елементів для сидіння складної геометричної форми «Soft Stones», що трансформується шляхом різних комбінацій елементів. Також дизайнери студії «Min

| Day» розробили проєкти столиків «Stones tables» та «PenTables». Проєкт «Stones tables» являє собою композицію з декількох об'ємів, що за своєю формою нагадують каміння. Ці об'єми можна поєднувати між собою шляхом приставляння одне до одного, а можна використовувати кожен елемент композиції як самостійну функціональну форму. Проєкт «PenTables» — це столи п'ятикутної форми, що можна комбінувати між собою, створюючи кожного разу іншу конфігурацію [7].

Розкладні меблі-трансформери є розповсюдженим типом меблів, адже основною метою застосування розкладних систем є економія простору. Розкладні меблі-трансформери можуть поєднувати декілька об'єктів (ліжко-диван, крісло-ліжко, ліжко-стіл). Цікавим прикладом є двоспальне ліжко-стіл. Конструкція цього об'єкту меблевого дизайну базується на застосуванні шарнірів, які, за необхідності, можуть перевернути ліжко. При цьому матраци розташовуються внизу, а зворотна сторона ліжка, гладка й лакована, може використовуватися як робоча поверхня. Саме ліжко оснащене спеціальними спинками, які можуть трансформуватися в ніжки столу. Таким чином, в одному об'єкті присутні одразу два предмети меблів, абсолютно різних за методом застосування, що займають при цьому одну площу. Застосування розкладних систем стало активно використовуватися в дизайні меблів з 60-х років ХХ століття, коли в побут американців увійшли розкладні ліжка, що маскувались як стіна, а за необхідності — розкладались. Ліжка-трансформери, крісла-ліжка та дивани-ліжка стали популярними товарами на ринку американської продукції. Масовий попит на ці меблі спонукав виробників звертатися до дизайнерів, які розробляли модифікації, пропонуючи застосування нових конструктивних систем трансформації, чисельні варіанти оздоблювальних матеріалів та слідування модним тенденціям у формоутворенні. На початку ХХІ століття розкладні системи застосовуються не лише як засоби складання меблів в мету збільшення простору, а як оригінальні елементи в предметно-просторовому дизайні. Дизайнер Софі Кіркпатрік розробила проєкт «Duplex Workspace Desk», що являє собою робочий стіл, до якого прикріплено розкладний купол з гнutoї фанери. Концепція даного рішення базується на ідеї усамітнення у великому відкритому просторі. Такий стіл можна використовувати в офісах, бібліотеках або у приватних будинках [9].

Меблі, що komponуються в єдину форму. Такий принцип трансформації направлений на економію простору, проте позбавлений можливості надавати угрупованню інших геометричних форм. Невеликі об'єми вкладаються у відповідні пази в великій формі, формуючи загальний вигляд об'єкту. Цікавим прикладом є проєкт робочого місця «Ludovico Desk/Chairs/Storage» від Клаудіо Сібіллі, де основою об'єкту є комод з висувними шухлядами, а стіл та стільці висуваються з загаль-

ного об'єму [6; 11]. Іншим цікавим прикладом угруповання елементів в єдину форму з можливостями поодинокого використання складових елементів є проект компанії «*Melted Architecture*», яка розробила проект багатофункціональної футуристичної меблевої конструкції. Система «*Melted CUBE*» складається з трьох модулів, які можуть бути як самостійними предметами меблів (кріслами або шезлонгами), так і перетворюватися на одну цілу форму. У зібраному вигляді «*Melted CUBE*» може бути диваном або об'єктом для дитячої кімнати. До комплекту також входять два невеликих трикутних елементи, які можуть бути використані як пуфи або столики [10].

Застосування модульних елементів, з'єднаних на осі, зі здатністю обертання навколо неї. Даний принцип став основою для проекту «*Coffee Bench*» Кароліни Тулки. В цьому об'єкті, шляхом обертання модульних елементів навколо осі, є можливість створити лавку, стіл та крісла. «*Coffee Bench*» складається з 16 модулів, кожен з яких склеєно з 7 шарів фанери [8].

Застосування модульних елементів, з'єднаних за допомогою шарнірів. Прикладом таких меблів-трансформерів є проект студентів Колумбійського університету *GSAPP*, що розробили інтерактивну лавку «*Kinetic Double-Sided Bench*», яка активізується при взаємодії з людиною. Унікальний функціональний об'єкт, що складається з системи стрижнів, гумок, муфт і 119 взаємозв'язаних фанерних елементів. Хвилеподібна конструкція реагує на вагу людини, що взаємодіє з нею, і приймає зручні для тіла конфігурації. Автори проекту намагались зробити об'єкт максимально економічним [4].

В останні десятиліття ХХ століття актуальною стала тенденція **організації малогабаритних квартир шляхом застосування вбудованих меблів-контейнерів**. Про це свідчать чисельні приклади організації малогабаритних житлових просторів в мегаполісах США. Одним з найцікавіших прикладів даної концепції є дизайн апартаментів Грехема Хілла в Нью-Йорку. В даних об'єктах активно застосовуються розкладні, регульовані та комбіновані принципи трансформації об'єкту.

Висновки. Вияв основних принципів трансформації меблів США на початку ХХІ століття надає можливість вивести концепцію розвитку дизайну меблів-трансформерів. В середині ХХ століття, на початку впровадження систем трансформації в дизайні меблів, це були агрегати для кухонних блоків, головною функцією яких була оптимізація робочого процесу. Аналіз сучасного стану дизайну меблів-трансформерів в США дозволяє стверджувати, що наразі виникла тенденція до створення експериментальних зразків меблів-трансформерів, призначених для організації загального житлового предметно-просторового середовища. Головною метою таких експериментальних об'єктів є створення інтерактивного простору з можливостями застосу-

вання принципів комбінаторики та індивідуального пристосування меблів-трансформерів до потреб споживача. Дослідження сучасних зразків меблів-трансформерів надає можливість стверджувати, що все частіше в практиці американських дизайнерів застосовуються комбіновані, регульовані та складальні принципи трансформації об'єкту.

Аналіз реалізованих проектів свідчить про те, що наразі в дизайні меблів США прослідковується тенденція паралельного існування масового розповсюдження уніфікованих меблів-трансформерів та індивідуального дизайн-проекту. Демонстрація технічних можливостей перейшла до економії та раціоналістичної організації простору житлових приміщень, що пов'язано зі зростанням населення у великих містах країни та наявності великої кількості малогабаритного житла.

Перспективи подальших досліджень. Представлена робота є першим кроком в дослідженні питання формування та розвитку дизайну меблів-трансформерів США. Перші результати дослідження доповнюють існуючі матеріали з загальної історії розвитку дизайну меблів і систематизують розрізнені відомості про меблі-трансформери США. Подальше дослідження даної тематики може стосуватись американських дизайнерів меблів-трансформерів та дослідження в галузі впровадження інноваційних систем трансформації в дизайн предметно-просторового середовища.

Література:

1. Бойчук А. В. Пространство дизайна / Александр Васильевич Бойчук. — Харьков: Нове слово, 2013. — 367 с.: іл.
2. История проектирования кухни, в именах. [Електронний ресурс]. — Режим доступу до ресурсу: <http://www.makuha.ru/design/93.htm>.
3. Канева М. И. Мебель-трансформер. Исторические прототипы интерактивной мебели будущего / Мария Ивановна Канева. — Санкт-Петербург: «Издательский дом «Ноосфера СПб», 2007. — 128 с.
4. Кинетическая мебель-трансформер [Електронний ресурс]. — 2011. — Режим доступу до ресурсу: <http://www.accbud.ua/news/id/kineticheskaja-mebel-transformer>.
5. Миллер Дж. Мебель. Все стили от древности до современности / Джудит Миллер. — Москва: АСТ: Астрель, 2006. — 560 с.
6. Ludovico Office [Електронний ресурс]. — 2015. — Режим доступу до ресурсу: <http://claudiosibille.com/portfolio-item/ludovico-office/>.
7. Min | Day [Електронний ресурс]. — 2015. — Режим доступу до ресурсу: <http://www.minday.com/>.
8. Multifunctional Modern Furniture Design Idea, Coffee Bench by Karolina Tylka [Електронний ресурс]. — Режим доступу до ресурсу: <http://bthrifty.blogspot.com/2014/11/multifunctional-modern-furniture-design.html>.
9. No Peeping Tom Over My Shoulder [Електронний ресурс]. — 2015. — Режим доступу до ресурсу: <http://www.yankodesign.com/2010/07/02/no-peeping-tom-over-my-shoulder/>.
10. Project Cube [Електронний ресурс]. — 2015. — Режим доступу до ресурсу: <http://www.melted-architecture.de/>.
11. Smart & Compact : Ludovico Furniture For Small Spaces [Електронний ресурс]. — Режим доступу до ресурсу: <http://freshome.com/2011/12/16/smart-compact-ludovico-furniture-for-small-spaces/>.